

आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक (VPDAA)
घोषित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
मृद व जलसंधारण विभाग
शासन निर्णय क्र.अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.५९/जल-११
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक:- २७ नोव्हेंबर, २०२४

वाचा:-

- १.जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: आस्थाप-२०१६/प्र.क्र.८८(भाग-९)/जल-२, दिनांक ३१/५/२०१७
- २.वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-१०२३/प्र.क्र.११०/२०२३/कोषा-प्रशा-५, दिनांक १४/२/२०२४
- ३.महालेखापाल (ले. व ह.)-१, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्र.TM/Ch.२/Uor no.१८४/मृद व जलसंधारण विभाग/२०२४-२५/१४११, दिनांक १४/११/२०२४

प्रस्तावना :-

संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील शासन निर्णयान्वये, विभागाच्या अधीनस्त असलेल्या सर्व कार्यालयातील अधिकारी यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आले आहे. संदर्भ क्र.२ येथील शासन निर्णयाद्वारे वित्त विभागाने सहायक अनुदानाच्या जलद संवितरण व नियंत्रणासाठी आहरण व संवितरण अधिकारी आणि अन्य शासकीय कार्यान्वयन प्राधिकारी यांचेकरिता आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा (Virtual Personal Deposit Account) ही व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करण्याबाबत आदेश निर्गमित केले आहेत. सदर शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र. ११.१ मध्ये म.को.नि. नमुना क्रमांक ४४ देयकाद्वारे २७-लहान बांधकामे, ३१-सहायक अनुदाने(वेतनेतर), ३३-अर्थसहाय्य, ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरिता अनुदान, ५०-इतर खर्च, ५३-मोठी बांधकामे आणि वित्त विभागाद्वारे वेळोवेळी घोषित करण्यात येतील अशा अन्य उद्देश शीर्ष (Object Head) अंतर्गत राज्याच्या एकत्रित निधीतून आहरीत केल्या जाणाऱ्या सहायक अनुदानाच्या निधीचा विनियोग करण्यासाठी क्षेत्रिय आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांना आणि अन्य अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिकाऱ्यांना वित्त विभागाच्या सहमतीने आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक Virtual Personal Deposit Account Administrator (VPDAA) म्हणून घोषित करण्यासाठी संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग सक्षम असतील, असे नमूद केले आहे.

त्यानुषंगाने आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक Virtual Personal Deposit Account Administrator (VPDAA) घोषित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:-

वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक दिनांक १४/०२/२०२४ मधील तरतुदीनुसार म.को.नि. नमुना क्रमांक ४४ देयकांद्वारे २७-लहान बांधकामे, ३१-सहायक अनुदाने(वेतनेतर), ३३-अर्थसहाय्य, ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरिता

अनुदान, ५०-इतर खर्च, ५३-मोठी बांधकामे आणि वित्त विभागाद्वारे वेळोवेळी घोषित करण्यात येतील अशा अन्य उद्देश शीर्ष (Object Head) अंतर्गत राज्याच्या एकत्रित निधीतून आहरीत केल्या जाणाऱ्या सहायक अनुदानाच्या निधीचा विनियोग करण्यासाठी मुख्य लेखा व लेखापरीक्षा अधिकारी, महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ, छत्रपती संभाजीनगर व लेखाधिकारी, जल व भूमी व्यवस्थापन संस्था (वाल्मी), छत्रपती संभाजीनगर यांना **आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक Virtual Personal Deposit Account Administrator (VPDAA)** म्हणून घोषित करण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

२. वरीलप्रमाणे “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक” म्हणून घोषित करण्यात आलेल्या अधिकारी यांना संबंधित जिल्हा कोषागार कार्यालय येथे “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा” उघडण्यास मंजूरी देण्यात येत आहे. या शासन निर्णयाच्या निर्गमन दिनांकापासून एक सप्ताहाच्या मुदतीत सदर अधिकारी हे महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) यांचे कार्यालयाकडून “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक” म्हणून प्रत्यक्ष कामकाजासाठीचे प्राधिकारपत्र मिळविण्यासाठी विभागाशी संबंधित महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) यांचे कार्यालयाबरोबर योग्य समन्वय ठेवून प्राधिकारपत्र सत्वर प्राप्त करून घेतील. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) यांच्याकडून प्राधिकारपत्र निर्गमित झाल्यानंतर संचालनालय, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडून “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक” संकेतांक विनाविलंब प्राप्त करून घेतील. सदर कार्यवाही प्राधान्याने पूर्ण करून घेण्यासाठी संबंधित अधिकारी आणि त्यांचे कार्यालय प्रमुख व्यक्तिशः जबाबदार असतील.

३. महालेखापाल (ले. व ह.)-१, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे संदर्भ क्र.३ येथील दिनांक १४/११/२०२४ च्या पत्रातील खालील नमूद अटी व शर्तीचे कटाक्षाने पालन करणे “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक” म्हणून या शासन निर्णयान्वये घोषित करण्यात आलेल्या सर्व आहरण व संवितरण अधिकारी यांना बंधनकारक राहील:-

The VPD account shall be opened under MH 8443 Civil Deposits 106 Personal Deposit (00) (02) Virtual Personal Deposit Account.

The Following conditions shall be applicable to the Virtual Personal Deposit Account (VPDA)

- 1.The said VPDA shall be subject to Audit.
- 2.The Administrator shall ensure that all rules, regulations, terms, and conditions of the relevant GR have been followed in respect of the said VPDA.
3. No amount shall be transferred to the VPDA to avoid lapse of funds.
4. VPDA is applicable **only for the State scheme** and not for the central sector and centrally sponsored schemes.
5. **The Receipt to the said VPDA shall be only such grants drawn under MTR 44 for the object heads 31 Grants in Aid(Non Salary) and 35 Grants in Aid for creation of capital assets. No amount under capital heads & loan heads of expenditure shall be transfer to VPDA. The Administrator shall timely submit the Utilisation Certificate after incurring expenditure from the VPDA.**

6. The Expenditure from the VPDA shall be as per the Sanction order of the respective Grant.

7. The unspent balances under the VPDA shall be credited back to the Consolidated Fund after completion of one year from the date of drawl of the amount of funds/ date of credit of the amount to the VPDA or the timeline mentioned in the sanction order, **whichever is earlier.**

8. The balances under the VPDA shall be reconciled monthly by the Administrator with the District Treasury Officer.

9. The balances shall be reconciled with the AG office by the Treasury Officer who shall submit the Balance Certificate to A.G. office for confirmation of their balances in the books of A.G at the end of the Financial Year.

10. All conditions/instructions in the Finance Department G.R.No. संकीर्ण/2023 प्र.क्र.110/2023/ कोषा प्रशा-५ दिनांक 14-02-2024 shall be followed.

11. All Rules, including Rule 495 of the Maharashtra Treasury Rules, 1968 shall be applicable to the VPDA.

४. “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा” ही व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करण्याच्या अनुषंगाने व त्यांच्या परिणामकारक अंमलबजावणीबाबत वित्त विभागाने संदर्भाधीन शासन निर्णयामध्ये स्वयंस्पष्ट सूचना वजा निर्देश दिले आहेत. सर्व संबंधित आहरण व संवितरण अधिकारी आणि त्यांचे कार्यालय प्रमुख यांनी त्यानुसार उचित कार्यवाही तातडीने करावी. प्रस्तावित व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू न झाल्यास होणाऱ्या परिणामास संबंधित कार्यालय प्रमुख जबाबदार राहतील.

५. सदर शासन निर्णय वित्त विभाग, अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ७२८(अ)/२०२४/व्यय-१५, दिनांक १४/१०/२०२४ व अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ३१७/२०२४/कोषा प्रशा-५, दिनांक १६/१०/२०२४ तसेच महालेखापाल (ले. व ह.)-१, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्र. TM/Ch.२/Uor no.१८४/मृद व जलसंधारण विभाग/२०२४-२५/१४११, दिनांक १४/११/२०२४ अन्वये दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आल असून, त्याचा संकेतांक २०२४११२७१७४९१८६७२६ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रा. हे. बागडे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१. महालेखापाल(लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), मुंबई
२. महालेखापाल(लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र-२, नागपूर
३. आयुक्त, मृद व जलसंधारण, (म.रा.), छत्रपती संभाजीनगर
४. संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

५. अपर आयुक्त, मृद व जलसंधारण, प्रादेशिक क्षेत्र पुणे व नागपूर
६. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ, छ. संभाजीनगर
७. महासंचालक, वाल्मी, छ. संभाजीनगर
८. उपसचिव, (कोषा प्रशा-५) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
१०. कार्या. जल-३ व जल-९, मृद व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
११. निवडनस्ती